

**זוהי תמונה מיוחדת במינה:
 מופיעים בה חמישה דורות:
 אנה גרוברג, בתה, נכדתה,
 נינתה והחיימל שנוולד לפני חצי
 שנה - בגיל 96 קודאת אנה גרוברג
 בלי מישקפיים, שיניה בפיה
 ואין לה בעיות של שמיעה**

לי בבצ'ו. כשלמדה לקרוא וראתה על תיבת הדואר את השם אנה גרוברג, היא שאלה את בתי הלנה. האמה שלה: תגידי, בבצ'ו החליפה את השם שלה?"

בבצ'ו גרוברג היא מוסד אצל השבט הענף של בני מישפחת גרוברג. היא הגיעה עה לארץ מלבוב שבגליציה לפני שמונים שנה, ביחד עם בעלה הרופא הווסרינר, רוברט. השניים התיישבו בראשי-פינה, שם התגוררו אחיו של ד"ר גרוברג.

מספרת אנה: "גרנו שם שישה חר"דשים. הילדים גדלו והיה צריך לשלוח אותם לבית-ספר. נסענו לירושלים ובעלי מצא עבודה בכפרים מסביב לירושלים. בראשי-פינה היה לנו קשה מאוד. סבא גרוברג היה חולה מאוד, החברה היתה חקלאית, האיכרים היו אנשים קשים ורק אחרי כמה חודשים קיבלו אותו לאגודה. היה לנו קשה מאוד מאוד, אז עברנו לירושלים."

אנה גרוברג בת ה-96 מדברת לעניין, עיניה ואוזניה פתוחות לראות ולשמוע את כל המתרחש מסביב. כשהיתה בת תישעים חלטה. עד אז היתה אשה בריאה ולא ידעה חולי. עד לפני כשנתיים

ספר לסבתא

שנל סבתא

תואמת וצעפי קשור לצווארה. "הצעפי זה סימן ההיכר שלי. כשהיו מחפשים את אנה גרוברג היו אומרים: לך לשם, תראה גברת עם עניבה או עם ז'אבן, תדע שזאת אנה גרוברג."

החיים בבית גרוברג היו קשים. הפרנסה לא הספיקה למישפחה, ואנה גרוברג רצתה לתת לילדיה את הטוב ביותר. בגיל מאוחר יחסית היא החליטה לנסוע לוינה, לבדה, וללמוד תפירה.

היא מספרת: "הזמן ההוא לא היה כמו הזמן הזה, שבו כל אשה עובדת ומרוויחה. זה היה מאוד לא מקובל ש-אשה תסע לבדה לחוץ-לארץ ותלמד מיקצוע. היה לי קשה מאוד. הבת שלי, סטפי, כבר היתה נשואה לד"ר קרול ברנפלד, שהיה מנהל מחלקת אפי-אונז'גרון בבית החולים ביקור חולים. קרול אמר שזה לא מוכרח שאמא תעבוד כהופרת. הוא היה סנוב גדול, והוא כל הזמן אמר שזה לא יפה שאמא תופרת ולאבא יש עמדה כליכך מכוברת בעירייה — הוא היה הווסרינר הראשי של ירושלים. זו היתה בושה למישפחה."

היא פירנסה את עצמה כתופרת. נכדתה זיוה, שהיא אשה משופחת ואלגנטית ביותר, נגהה לתפור את כל בגדיה אצל הסבתא שלה.

מספרת זיוה: "היא תמיד הקפידה על מחשוף. היה חשוב לה שנראה צוואר ומעט חזה. האשה הזאת היא סופר-מודרנית. היא מתקדמת כל-כך שזה לא ייאיר מן. אני זוכרת אותה כאשה מטיפרת, שהקפידה על כל פרט ופרט בהופעה שלה."

מי יודע

כמה זמן אחיה?!

אנה מקשיבה לנכדתה וצוחקת: "אני אוהבת את זיווש יותר מאת כל הנכדים שלי. כשאני רואה את זיוה אני נזכרת בי. גם אני כמוה, אהבתי לטפח את עצמי, לשמור על הופעה חיצונית מושלמת."

ואכן, גם כיום בגיל 96, לבושה סבתא גרוברג למופת: חצאית משבצות, חולצה

עיניה של אנה גרוברג מתרוצצות בעירנות. היא רוצה לדעת הכל, לר-אות הכל. קוראת את ספריו של היינריך בל בגרמנית, ללא עזרת משקפיים. העב-רית שבפיה צולעת במיקצת. אנה גרוברג היה מזה שמונים שנה בארץ, אך כמו רבים מבני דורה מצדיפה לדבר בשפת אמה, פולנית, ולקראו בשפה הגרמנית שעליה התחנכה.

אנה גרוברג היא תופעה, הגברת הנכ-ודה בת ה-96 זכתה להחזיק בזרועותיה חימש — נין בתה, נכד נכדתה, ובן נינתה.

זיוה תלם, מי שהיתה יועצת-יופי ראי שית של חברת תמרוקים גדולה והיום היא אשת-עסקים מצליחה המנהלת את עיסקי האופנה שלה מבינה שבהרצליה פיתוח, יושבת מול סבתה האצילית. היא מחזיקה בידיה של הסבתא ואומרת: "נו, בבצ'ו, ספרי מה העניינים?"

הגברת המטופחת, שהיא סבתא בעצמה, הופכת ליד בבצ'ו גרוברג לילדה קטנה, וסבתא גרוברג מספרת: "כשיוווש היתה קטנה, היא תמיד קראה

החיימל
 פלג סמסון בורוועתיה של סבתה, זיווה תלם. משמאל: אירנה וקרול במכנסי ניקרובורס.